

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2018
Β' ΦΑΣΗ**E_3.Nλ2Γ(α)****ΤΑΞΗ: Β' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ****ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ/ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ****Ημερομηνία: Δευτέρα 2 Απριλίου 2018****Διάρκεια Εξέτασης: 2 ώρες****ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ****A¹ Περίληψη**

Αγαπητοί συμμαθητές,

Ο αρθρογράφος αναφέρεται στη σύγχρονη μορφή ανεργίας. Προσκαλεί τον αναγνώστη να προβληματιστεί παρουσιάζοντας τρεις περιπτώσεις ανέργων στην Ελλάδα. Εξηγεί ότι οι οικοδόμοι είναι άνεργοι εξαιτίας της οικονομικής ύφεσης, οι επιπλοποιοί επειδή τα προϊόντα τους δεν είναι προσιτά, όπως των ξένων βιομηχανιών, και οι υπάλληλοι ταξιδιωτικών γραφείων λόγω της εισόδου της τεχνολογίας στον χώρο τους. Στηριζόμενος στην τελευταία περίπτωση εκτιμά πως η εξέλιξη της ρομποτικής θα μειώσει ακόμη περισσότερο τις θέσεις εργασίας στο μέλλον. Γι' αυτό, θα αντιμετωπίσουν την ανεργία όσες κοινωνίες εκμεταλλευτούν τα τεχνολογικά επιτεύγματα στις επιχειρήσεις, στον αγροτικό και δημόσιο τομέα, προσφέροντας ανταγωνιστικά προϊόντα και υπηρεσίες. Καταλήγοντας, θεωρεί αναγκαίο η Ελλάδα να επενδύσει σε άτομα με καινοτόμες ιδέες που τολμούν να αξιοποιήσουν τη σύγχρονη τεχνολογία.

Σας ευχαριστώ

(Αποφώνηση Προαιρετική)
(120 λέξεις)**Πλαγιότιτλοι**

(Δεν απαιτούνται από τους μαθητές, δίνονται προς διευκόλυνση των συναδέλφων)

- 1η παράγραφος:** Παραδείγματα επαγγελματιών που πλήττονται από την ανεργία.
- 2η παράγραφος:** Οι οικοδόμοι μένουν άνεργοι εξαιτίας της ύφεσης της ελληνικής οικονομίας.
- 3η παράγραφος:** Οι επιπλοποιοί έχασαν τους πελάτες τους γιατί τα προϊόντα τους δεν είναι ανταγωνιστικά.

¹ Έκφραση – Έκθεση, Γενικό Λύκειο, Τεύχος Β', Ι.Τ.Υ.Ε. «Διόφαντος», σελίδες 262 – 267, και Έκφραση – Έκθεση, Γενικό Λύκειο, Τεύχος Β', Ι.Τ.Υ.Ε. «Διόφαντος», σελίδα 247.

- 4η παράγραφος:** Οι υπάλληλοι ταξιδιωτικών γραφείων είναι άνεργοι εξαιτίας της χρήσης των νέων τεχνολογικών επιτευγμάτων.
- 5η παράγραφος:** Η εξέλιξη των ρομπότ θα μειώσει πολλές θέσεις εργασίας.
- 6η παράγραφος:** Στάδια λύσεις για τις χώρες που θα λάβουν μέτρα: καινοτομίες και νέα προϊόντα, νέες τεχνικές σε παραδοσιακούς κλάδους, δημόσιες και κοινωνικές υπηρεσίες καλής ποιότητας.
- 7η παράγραφος:** Όλα τα παραπάνω θα βοηθήσουν στην αντιμετώπιση της ανεργίας.
- 8η παράγραφος:** Αναγκαία η επένδυση σε άτομα με καινοτόμες ιδέες και δεκτικά στις νέες τεχνολογίες.

B1². Η ανεργία οφείλεται στη χαμηλή ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Αυτό συμβαίνει διότι δεκάδες επιχειρήσεις έκλεισαν, ενώ μεγάλες εργοστασιακές μονάδες μεταφέρθηκαν εκτός Ελλάδος, αφού η γραφειοκρατική δυσκαμψία καθώς και το ασταθές και εξοντωτικό φορολογικό περιβάλλον της χώρας μας δεν επιτρέπει την επιχειρηματικότητα και ακόμη περισσότερο την ανταγωνιστικότητα. Την ίδια στιγμή, πολυεθνικές εταιρείες προσφέρουν στην ελληνική αγορά ποιοτικές υπηρεσίες και φθηνά προϊόντα, με αποτέλεσμα οι ελληνικές επιχειρήσεις να αδυνατούν να αντεπεξέλθουν στον ανταγωνισμό. Συνεπώς, για την καταπολέμηση της ανεργίας θα ήταν καλό να διαμορφωθεί ένα πιο φιλικό περιβάλλον για την ελληνική επιχειρηματικότητα.
(90 λέξεις)

B2.α³. Η δομή της παραγράφου είναι:

- **Θεματική περίοδος:** «Στις χώρες που θα αντιμετωπίσουν... τουλάχιστον τρία στοιχεία».
- **Σχόλια / λεπτομέρειες:** «Πρώτο, πολλές νέες επιχειρήσεις... και τις υποδομές».
- **Πρόταση κατακλείδα:** Δεν υπάρχει.

² Έκφραση – Έκθεση, Γενικό Λύκειο, Τεύχος Α', Ι.Τ.Υ.Ε. «Διόφαντος», σελίδα 74 και Νεοελληνική Γλώσσα, Γυμνάσιο, Τεύχος Β, Ι.Τ.Υ.Ε. «Διόφαντος».

³ Νεοελληνική Γλώσσα, Γυμνάσιο, Τεύχος Α', Ι.Τ.Υ.Ε. «Διόφαντος», σελίδα 34

B2.β⁴. Στην παράγραφο εντοπίζονται οι παρακάτω τρόποι ανάπτυξης:

- ❖ Η μέθοδος της **διαίρεσης**. Πιο συγκεκριμένα διαιρούνται τα στοιχεία που θα αποτελέσουν τη λύση στο πρόβλημα (*δηλαδή τη χρήση της τεχνολογίας στην εργασία*) που αναλύεται στην προηγούμενη παράγραφο. Γι' αυτό και συναντάμε στην παράγραφο στοιχεία απαρίθμησης (*Πρώτο..., Δεύτερο..., Τρίτο...*).

Ανάλυση της διαίρεσης

(*Σημείωση: Δεν απαιτείται από τους μαθητές να αναλύσουν τη διαίρεση απλώς να την εντοπίσουν και να την τεκμηριώσουν όπως παραπάνω.*)

- Διαιρετέα έννοια: Στοιχεία της λύσης.
- Διαιρετική βάση: το πεδίο εφαρμογής και τα αποτελέσματα κάθε μεθόδου.
- Μέλη της διαίρεσης: 1. καινοτομίες και νέα προϊόντα, 2. νέες τεχνικές σε παραδοσιακούς κλάδους, 3. δημόσιες και κοινωνικές υπηρεσίες καλής ποιότητας.
- ❖ Επίσης, στην παράγραφο αξιοποιείται και η μέθοδος των **παραδειγμάτων**, με τα οποία ο συγγραφέας αποσαφηνίζει την εισαγωγή νέων τεχνικών σε παραδοσιακούς κλάδους δίνοντας ως παράδειγμα **ταχωράφια, τα εργοστάσια και τα γραφεία**. Επιπροσθέτως, πάλι με την χρήση παραδειγμάτων διευκρινίζει το κοινωνικό όφελος από την χρήση καινοτομιών **στην υγεία, στην παιδεία, στην ασφάλεια και στις υποδομές**.
- ❖ Τέλος, εντοπίζεται η μέθοδος του **αιτίου-αποτελέσματος**. Αίτιο: «νέες επιχειρήσεις που θα αξιοποιούν δικές τους καινοτομίες για να προσφέρουν νέα προϊόντα», αποτέλεσμα: «Οι ιδιοκτήτες και τα στελέχη θα έχουν καλά εισοδήματα» [Μπορεί να αναφερθεί επίσης ως αίτιο: «εισαγωγή νέων τεχνικών σε παραδοσιακούς κλάδους» και ως αποτελέσματα: «για να μειώσουν πολύ το κόστος και να βελτιώσουν το προϊόν. Αυτό θα προστατεύσει τις επιχειρήσεις από ξένους ανταγωνιστές και θα επιτρέψει να δίνουν καλές αμοιβές»].

(*Σημείωση: Οι μαθητές καλούνται να αναφερθούν σε δύο από τις παραπάνω μεθόδους. Η βαθμολογία έχει ως εξής: το πρώτο σκέλος της ερώτησης για την δομή θα βαθμολογηθεί με 3 μονάδες και το δεύτερο σκέλος με 2 μονάδες για τον κάθε τρόπο ανάπτυξης.*)

⁴ Έκφραση – Έκθεση, Γενικό Λύκειο, Τεύχος Α' και Β', Ι.Τ.Υ.Ε. «Διόφαντος», σελίδες 74 (Α' τεύχος) και 63, 231 (Β' Τεύχος)

B3.α. Στα παρακάτω αποσπάσματα από το κείμενο ο συγγραφέας χρησιμοποιεί το β' πληθυντικό και το α' ενικό πρόσωπο. Πιο συγκεκριμένα:

- **Σκεφτείτε τρεις διαφορετικές περιπτώσεις ανθρώπων**

Στην πρόταση αυτή χρησιμοποιείται β' πληθυντικό πρόσωπο («**Σκεφτείτε**»). Ο συγγραφέας με τη χρήση του β' πληθυντικού απευθύνεται άμεσα και προσωπικά στον αναγνώστη, είναι σαν να συνομιλεί μαζί του κάνοντάς τον κοινωνό στην προβληματική που αναπτύσσει, παρακινώντας τον να σκεφτεί και να ευαισθητοποιηθεί σχετικά με το θέμα της ανεργίας. Με αυτόν τον τρόπο το ύφος καθίσταται άμεσο, καθημερινό, οικείο και χαρακτηρίζεται από θεατρικότητα και δραματικότητα, αφού υπονοείται ο διάλογος με τον αναγνώστη. Ταυτόχρονα το κείμενο αποκτά ζωντάνια και παραστατικότητα.

- **Να το πω αλλιώς**

Σε αυτό το σημείο αξιοποιείται το α' ενικό πρόσωπο («**Να πω**»). Χρησιμοποιείται προκειμένου ο πομπός να εκθέσει προσωπικές σκέψεις και απόψεις. Το α' ενικό πρόσωπο προσδίδει στο κείμενο ζωντάνια, ζωηρότητα, ενδιαφέρον, έμφαση και βέβαια προσωπικό και εξομολογητικό τόνο στο λόγο. Ο λόγος ενέχει υποκειμενικότητα, αφού τα πράγματα προσεγγίζονται μέσα από μια καθαρά προσωπική οπτική γωνία, προκαλώντας συγκινησιακή φόρτιση στο δέκτη. Τέλος, ο συγγραφέας κάνει πιο έντονη την παρουσία του, σε μια προσπάθεια να καταστεί πιο σαφής.

(*Σημείωση: Για τον εντοπισμό των ρηματικών προσώπων βαθμολογούμε με 0,5 μονάδα και για τη χρήση με 1,5 μονάδα για το κάθε απόσπασμα.*)

B3.β⁵. Στην πέμπτη παράγραφο του κειμένου εντοπίζονται οι παρακάτω διαρθρωτικές λέξεις:

- **όπως:** παράδειγμα (ή αναλογία: η οποία θα γίνει αποδεκτή εάν αναγραφεί από τους μαθητές)
- **επιπλέον:** προσθήκη στοιχείου
- **λοιπόν:** συμπέρασμα
- **αλλά:** αντίθεση
- **καθώς:** αιτιολόγηση

(*Σημείωση: Το «όμως» δεν το συμπεριλάβαμε στην απάντηση, διότι συνδέει την πέμπτη με την τέταρτη παράγραφο. Σε περίπτωση αναγραφής του από μαθητές θα πρέπει να το λάβετε ως λανθασμένη απάντηση. Τέλος, οι μαθητές καλούνται να εντοπίσουν τρεις από τις διαρθρωτικές λέξεις. Η βαθμολόγηση έχει ως εξής: 0,5 μονάδα η κάθε διαρθρωτική λέξη και 0,5 μονάδα το τι δηλώνει αυτή.*)

⁵ Έκφραση – Έκθεση, Γενικό Λύκειο, Τεύχος Α', Ι.Τ.Υ.Ε. «Διόφαντος», σελίδες 272-273 και Τεύχος Β', Ι.Τ.Υ.Ε. «Διόφαντος», σελίδες 248

B4⁶. Στις παρακάτω περιόδους εντοπίζονται οι παρακάτω αναφορικές προτάσεις. Πιο συγκεκριμένα:

- «που όλοι οι πολιτικοί λένε»:

Δευτερεύουσα ονοματική αναφορική πρόταση. Πρόκειται για παραθετική πρόταση, καθώς δεν αποτελεί απαραίτητο συμπλήρωμα της πρότασης. Άλλωστε, η πρόταση βρίσκεται ανάμεσα σε κόμματα.

- «που αξιολογούν τις δυνατότητες της τεχνολογίας για τους πιο αδύναμους»:

Δευτερεύουσα ονοματική αναφορική πρόταση. Πρόκειται για προσδιοριστική πρόταση, καθώς αποτελεί αναγκαίο προσδιορισμό της προηγούμενης πρότασης.

(Σημείωση: Η βαθμολόγηση έχει ως εξής: 0,5 μονάδα ο εντοπισμός της πρότασης, 0,5 μονάδα η διάκριση σε ονοματικές ή επιρρηματικές, 0,5 μονάδα ο χαρακτηρισμός σε προσδιοριστικές ή παραθετικές και 1,5 μονάδα η αιτιολόγηση του χαρακτηρισμού.)

B5.

Λέξη	Συνθετικά	Νέα σύνθετη λέξη
οικοδομές	οίκος + δομή/δομώ	οικογένεια, οικότροφος, οικόπεδο
κακοπληρωμένες	κακός + πληρώνομαι	κακοπροαίρετος, κακούργος, κακόπιστος
καινοτομίες	καινός + τμή/τέμνω	καινούριος, καινοφανής, καινότροπος
κοσμοπολίτες	κόσμος + πολίτης	κοσμοθεωρία, κοσμογραφία, κοσμογονικός
αυτοπεποίθηση	αυτός + πεποίθηση	αυτοκίνητο αυτοσυγκράτηση, αυτόνομος

(Σημείωση: Στην απάντηση απαιτείται μόνο μια νέα σύνθετη λέξη. Η βαθμολόγηση έχει ως εξής: 0,5 μονάδα ο εντοπισμός των συνθετικών της λέξης και 0,5 μονάδα η δημιουργία της νέας σύνθετης λέξης)

⁶ Έκφραση – Έκθεση, Γενικό Λύκειο, Τεύχος Β', Ι.Τ.Υ.Ε. «Διόφαντος», σελίδες 176.

Γ⁷. Παραγωγή λόγου

Τίτλος: Η ανεργία είναι επιλογή ή όχι;

Πρόλογος

Στη χώρα μας, το σύνταγμα κατοχυρώνει το δικαίωμα στην εργασία αναφέροντας ότι θα πρέπει αυτό να προστατεύεται από το κράτος, το οποίο θα μεριμνά για τη δημιουργία συνθηκών απασχόλησης όλων των πολιτών τόσο για την ηθική όσο και για την υλική εξύψωση του εργαζόμενου αγροτικού και αστικού πληθυσμού. Παρ' όλα αυτά, τα τελευταία χρόνια, παρατηρούνται υψηλά ποσοστά ανεργίας τόσο στην Ελλάδα όσο και σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες με αποτέλεσμα να δημιουργούνται διάφορα προβλήματα στους πολίτες και πολλοί να αναγκάζονται για να βρουν διέξοδο και να ανακτήσουν τη χαμένη τους αξιοπρέπεια, να καταφεύγουν στην λογική της μετανάστευσης.

Α' Ζητούμενο: Συνέπειες της ανεργίας σε κοινωνικό και ατομικό επίπεδο

Η ανεργία έχει πολλές επιπτώσεις τόσο σε κοινωνικό όσο και σε ατομικό επίπεδο. Πιο συγκεκριμένα στο πλαίσιο της κοινωνίας

- τα υψηλά ποσοστά ανεργίας έχουν ως αποτέλεσμα να παραμένει ανεκμετάλλευτο και παθητικό ένα μεγάλο μέρος του εργατικού δυναμικού της, το οποίο αν και τις περισσότερες φορές έχει τα προσόντα αλλά και τις δυνατότητες να προσφέρει στο κοινωνικό σύνολο, δυστυχώς αυτό δεν καθίσταται εφικτό και οδηγεί στην μείωση των παραγωγικών δυνατοτήτων της χώρας μας και εντείνει την ήδη υπάρχουσα οικονομική κρίση.
- Επιπροσθέτως, παρατηρούνται φαινόμενα οικονομικής εκμετάλλευσης των εργαζομένων οι οποίοι καλούνται να απασχοληθούν είτε σε προσωρινές θέσεις εργασίας είτε σε θέσεις μη συμβατές με τις σπουδές τους σε κάποιες περιπτώσεις, λαμβάνοντας εξαιρετικά χαμηλές απολαβές, χωρίς ασφάλιση ενώ πολλές φορές γίνονται και δέκτες παραβίασης των εργασιακών τους δικαιωμάτων.
- Επίσης, παρατηρούνται στην κοινωνία και ανισότητες, οι οποίες προκαλούνται απ' την ανεργία και επιφέρουν πλήγμα στη δημοκρατία, διότι σε ένα δημοκρατικό πολίτευμα όλοι οι πολίτες έχουν ίσα δικαιώματα. Αυτό όμως, οι άνεργοι δεν το αισθάνονται και μπορούν εύκολα να χειραγωγηθούν από πολιτικά κόμματα με ακραίες θέσεις που διασπούν την κοινωνική συνοχή.
- Τέλος, το κράτος επιβαρύνεται με την ενίσχυση και τη συντήρηση των ανέργων, την ίδια στιγμή που τα έσοδά του μειώνονται. Από την άλλη, αδυνατεί να ασκήσει την κοινωνική του πολιτική με ουσιαστικές παροχές

⁷ Έκφραση – Έκθεση, Γενικό Λύκειο, Τεύχος Β', Ι.Τ.Υ.Ε. «Διόφαντος», σελίδα 95.

στην παιδεία και την υγεία, οπότε οι πολίτες δυσπιστούν απέναντι στην αποτελεσματικότητα του κρατικού μηχανισμού και γι' αυτό πολλές φορές προκαλούνται αναταραχές και συγκρούσεις.

Πέρα όμως από το κοινωνικό επίπεδο η ανεργία έχει συνέπειες και στο ίδιο το άτομο. Πιο συγκεκριμένα ...

- ο άνεργος βιώνει τις περισσότερες φορές αρνητικά συναισθήματα, όπως αυτά της αποτυχίας και ίσως της ανικανότητας τα οποία τον καταβάλλουν ψυχικά και ίσως τον οδηγήσουν σε συμπεριφορές κοινωνικά μη αποδεκτές, αφού δεν μπορεί να έχει μια θέση εργασίας ώστε να μπορεί να ζήσει αξιοπρεπώς.
- Οι νέοι, μέσα από μια μακρά περίοδο ανεργίας, αναγκάζονται να είναι οικονομικά εξαρτημένοι από τις οικογένειές τους, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να εκπληρώσουν τις επιθυμίες και τους στόχους τους και να διαμορφώσουν τη ζωή τους όπως αυτοί επιθυμούν.
- Η τελευταία και ίσως σημαντικότερη επίπτωση της ανεργίας στο κάθε άτομο χωριστά είναι ότι αυτό εξασθενεί οικονομικά και δεν έχει τα αναγκαία έσοδα για να καλύψει βασικά στοιχεία για την διαβίωση του ίδιου και της οικογένειάς του όπως είναι η τροφή, η στέγη, η υγεία κ.α.

Β' Ζητούμενο: Προτάσεις με τις οποίες ο επαγγελματικός προσανατολισμός μπορεί να περιορίσει την ανεργία στους νέους.

Το πρόβλημα της ανεργίας, αν και είναι ιδιαίτερα δύσκολο να λυθεί άμεσα, ωστόσο μέσα από τον ορθό επαγγελματικό προσανατολισμό μπορεί να περιοριστεί σημαντικά, ειδικά στους νέους οι οποίοι ακόμη δεν έχουν επιλέξει τις σπουδές τους. Πιο συγκεκριμένα ...

- Ο νέος διερευνά τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς του, τις κλίσεις που διαθέτει, τα ενδιαφέροντά του καθώς και τις ιδιαίτερες ικανότητες και δεξιότητές του, ώστε να επιλέξει συνειδητά το επάγγελμα που του ταιριάζει και ανταποκρίνεται στις προσωπικές του επιθυμίες. Είναι γνωστό ότι όταν ο άνθρωπος ασχολείται με κάτι που αγαπά είναι δύσκολο να μην το πετύχει.
- Επίσης, η έγκυρη και έγκαιρη πληροφόρηση για την εκπαίδευση και για την αγορά εργασίας είναι πολύ σημαντική για τον νέο, ο οποίος θα επιλέξει τις σπουδές του. Μέσα από τον επαγγελματικό προσανατολισμό αναδεικνύονται και τα τεχνικά επαγγέλματα τα οποία έχουν υψηλά ποσοστά απορρόφησης σε σχέση με άλλα επαγγέλματα που, αν και κορεσμένα, εξακολουθούν να αποτελούν πρώτη επιλογή των νέων λόγω της κοινωνικής θέσης που προσφέρουν.
- Οι νέοι, μέσα από τον ορθό προσανατολισμό, μπορούν να γνωρίσουν καλύτερα το εύρος των επαγγελματικών επιλογών που υπάρχουν, ώστε να μη στηρίξουν τις επιλογές τους αποκλειστικά σε επιθυμίες και ίσως

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2018
Β' ΦΑΣΗ**E_3.Nλ2Γ(α)**

ανεκπλήρωτα όνειρα του οικογενειακού και φιλικού τους περιβάλλοντος, τα οποία τις περισσότερες φορές δεν ανταποκρίνονται ούτε στα πραγματικές τους επιθυμίες αλλά ούτε και στην αγορά εργασίας.

- Το άτομο ενημερώνεται για τον έντονο ανταγωνισμό που εμφανίζεται σήμερα στον επαγγελματικό στίβο και αντιλαμβάνεται πως, οποιονδήποτε κλάδο και αν επιλέξει, θα πρέπει να ειδικευτεί αλλά και να επιμορφώνεται διαρκώς, γιατί με αυτές τις προϋποθέσεις θα αποκτήσει τεχνογνωσία, η οποία θεωρείται εντελώς απαραίτητη σήμερα για να διεκδικεί πραγματικά μια θέση στην αγορά εργασίας.

Επίλογος

Το συμπέρασμα που εύλογα προκύπτει από όλα τα παραπάνω είναι ότι το φαινόμενο της ανεργίας είναι ιδιαίτερα περίπλοκο και επηρεάζει τόσο το άτομο όσο και την ίδια την κοινωνία. Ο περιορισμός της ανεργίας σίγουρα δεν αποτελεί μια απλή διαδικασία, αλλά χρειάζεται αλλαγή νοοτροπίας η οποία θα πρέπει να συντελεστεί με τη βοήθεια της παιδείας και να υιοθετηθεί από όλες τις εκφάνσεις της κοινωνίας. Πάντοτε θα υπάρχουν προβλήματα και πάντοτε θα υπάρχουν τρόποι αντιμετώπισης τους, το ζητούμενο είναι να είμαστε σε θέση να αντιληφθούμε τις αλλαγές που παρατηρούνται στην κοινωνία, την οικονομία και την πολιτική και να λειτουργούμε συλλογικά και συνειδητά για το καλό όλων των ανθρώπων.

Υπογραφή

(Σημείωση: Η αναγραφή της λέξης «υπογραφή» είναι προαιρετική από τους μαθητές διότι, παρατηρούνται στον τύπο και άρθρα ανυπόγραφα.)